

در خدمت سرکار خانم دکتر رقیه زردشت، هستیم تا در خصوص طرح تحقیقاتی خود با عنوان "انطباق یابی نسخه ی فارسی پرسشنامه تدریس بالینی ماستریخت (MCTQ)" که در سال ۱۴۰۲ خاتمه یافته است، صحبتی داشته باشیم. سرکار خانم دکتر ضمن تشکر از وقتی که برای این نشست اختصاص داده اید، لطفا در مورد طرح تحقیقاتی خود و نتایج آن توضیح بفرمایید.

بسم الله الرحمن الرحيم. تحقیقی که انجام دادیم با کمک جناب آقای دکتر عصارودی، انطباق یابی نسخه فارسی پرسشنامه تدریس بالینی ماستریخت است که چون در دانشگاه ماستریخت انجام شده به این نام نامگذاری شده است. ایده این کار زمانی که در مقطع دکتری مشغول تحصیل بودم یکی از استاتید که با ما ابزارسازی کار میکرد گفت که شما یک ابزار را انطباق یابی اش را انجام بدهید در یک محیط محدود که یاد بگیرید که چگونه یک ابزار را روایی و پایایی اش را انجام بدهید. که من این ابزار را روی ۲۵ الی ۳۰ نفر انجام دادم اما ایده اش در ذهنم بود که مورد خوبی برای پژوهش است اگر در ایران انجام نشده باشد. بعد از فارغ التحصیلی با آقای دکتر عصارودی صحبت کردم و جستجو کردیم و دیدیم که این پرسشنامه در ایران انجام نشده و تصمیم گرفته که آنرا بومی سازی بکنیم بر اساس فرهنگ اجتماعی ایران. در خصوص اینکه پرسشنامه تدریس بالینی در ایران هست یا نه باید بگویم که دو پرسشنامه خیلی مهم وجود دارند که استفاده شده اند، یکی پرسشنامه استفورد و دیگری پرسشنامه کلوند بود. منتهی پرسشنامه استفورد تعداد سوالات زیادی دارد چون تمام زمینه های آموزشی را دربر گرفته بود و پرسشنامه کلوند زیر بنای روانشناختی ضعیفی داشت. بنابراین هر کدام از اینها نقاط ضعفی داشتند. ولی پرسشنامه ماستریخت خوب بود به این دلیل که مربی بالینی را در محیط بالینی از دیدگاه دانشجویان مورد ارزیابی قرار میداد. ما ارزیابی های هماتایان از یکدیگر و یا ارزیابی دانشجویان از استاد طبق یک پرسشنامه را داریم یا ارزیابی مدیر گروه از تدریس بالینی مربیان. منتهی این پرسشنامه شامل ۱۴ آیتم بود و آیتم ۱۵ برآورد کلی یا قضاوت کلی از کل دوره بود از همه مهمتر اینکه این پرسشنامه مخصوص کارآموزی های با دوره های کوتاه بود. در کشورهای دیگر هم این انطباق یابی انجام گرفته است در کشور مالزی و کشور آلمان روی دانشجویان داروسازی و دانشجویان دامپزشکی این کار انجام شده بود آنجا هم اعلام شده بود که این ابزار، روایی و پایایی خوبی دارد. ما برای اینکه ببینیم نسخه فارسی این ابزار در ایران هم از روایی و پایایی برخوردار است یا نه. برای اینکه با استفاده از یک شخص کاملا مسلط به زبان انگلیسی آنرا به فارسی ترجمه کردیم و دوباره نسخه فارسی را انگلیسی کردیم و خواستیم ببینیم که ترجمه و ترجمه معکوس آن درست هست یا نه. در مرحله بعد روایی محتوا کردیم که به ۱۰ نفر از استاتید مجرب این حوزه داده شد که ببینیم آیا سوالات درست هست و یا نیاز به اصلاح دارد و بعد روایی صوری انجام دادیم توسط این ده نفر. بعد از انجام روایی محتوایی و صوری. این بخش به صورت تخصصی هست که توسط جناب آقای دکتر عصارودی انجام گرفت. بعد از نهایی شدن، نسخه فارسی دارای ۵ آیتم بود از جمله مربیگری داشت، رول مدلینگ یا الگوسازی بود، نحوه بیان بود یعنی بازخوردهایی که دانشجو داده می شد، محیط یادگیری امن و اینکه آیا دانشجو احساس امنیت می کند که سوال خودش را از مربی بپرسد و نقاط ضعفش را با مربی در میان بگذارد، آیا می تواند در محیط بالین، یادگیری امن درست کند؟ آیا مربی گری خوبی دارد میتواند خلاقیت و تعامل ایجاد کند؟ آیا جستجوگری خوبی دارد؟ آیا میتواند به دانشجو بازخورد خوبی بدهد؟ نتایج پژوهش نشان داد که در ایران آیتم های این پرسشنامه بدون در نظر گرفتن این ۵ بخش، دارای روایی و پایایی. بنابراین ما پیشنهاد دادیم که از این پرسشنامه میتوان به عنوان یک پرسشنامه استاندارد برای ارزیابی تدریس بالینی مربیان بالین استفاده کرد.

در خصوص دستاوردها و خروجی های طرح توضیح بفرمایید

حاصل این پژوهش به صورت یک مقاله در مجله Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research که دارای ضریب تاثیر ۱/۱ است، در سال ۲۰۲۳ منتشر شده است.